

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. президента
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

В. М. Ожоган

«27» травня 2020 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ
для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня
доктора філософії (PhD) за спеціальністю
034 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»
(галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»)

Схвалено
Вченою радою
факультету гуманітарних наук
(протокол № 3 від 26 травня 2020 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Складання вступного іспиту з фаху передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2020 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) з відповідних спеціальностей, зазначених у *додатку 1* до Правил.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 034 «Культурологія» (освітньо-наукова програма «Культурологія») має за мету з'ясування рівня фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із засадничих культурологічних дисциплін, визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 034 «Культурологія» проводиться у формі **усного екзамену**, під час якого кожен абітурієнт надає відповіді на три питання, вміщені в обраному ним білеті.

Кількість білетів – 19

Час на підготовку до відповіді – 30 хв.

Тривалість опитування одного абітурієнта – до 30 хв.

Зразок білета:

1. К. Гірц: критика розуміння культури як шарової системи та системи механізмів.
2. Р. Барт: основні положення текстологічного аналізу в роботі “S/Z” та культурологічне значення зрушень у розумінні літератури, письма.
3. Унікальність картини “Козак –Мамай”. Семантика твору. Його стилістичні характеристики.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

1. Еволюціоністська парадигма в науках про культуру кінця XIX – поч. XX ст.
2. Теорія еросу і цивілізації Г. Маркузе.
3. У. Еко: середні віки як вимір особливостей сучасної західної культури (“Середні віки вже настали”).
4. Неокантіанство і концепція “двох методологій” наукового пізнання.
5. Культурологічні ідеї Еріха Фрома.
6. Ж. Бодрійяр про зростання абстрактності людини в межах сучасної культури.
7. Протестантська етика і дух капіталізму”. Вплив на культурологію праці М. Вебера.
8. Кризові моделі культури: культурна компаративістика морфологічного аналізу культури О. Шпенглера
9. Ф. Ліотар про специфіку постмодернізму.
10. Концепція господарської етики світових релігій М. Вебера.

11. Основні положення теорії масової культури Маклюєна.
12. Р. Рорті про співвідношення модерну та постмодерну у культурі.
13. Ю. Хабермас про життєздатність модерну у сучасній культурній ситуації.
14. Бунт та абсурд як вимір певних станів культури (А. Камю).
15. Ордерна система в архітектурі античної Греції.
16. Ортега-і-Гассет: основні положення подолання кризи європейською культурою.
17. Поняття про “холодні” та “гарячі” медіа, “електронного селища”, мас-медіа та їх вплив на внутрішній світ людини у М. Маклюєна.
18. Світоглядні моделі прадавнього Риму(імператорського) та втілення їх в архітектурних спорудах (конструкції, види споруд).
19. К. Гірц: теорія насиченого описування як принцип зрушення у сучасній антропології.
20. Концепція символічного характеру культури та динаміки культури Ю.Лотмана (основні положення, моделі, ідеї).
21. Романський стиль Європи як втілення карнавальної свідомості (скульптура соборів).
22. Й. Хьойзінга: пуерилізм як головна умова посилення сучасної кризи в західній культурі.
23. Р. Барт: семіологія як спосіб деідеологізації буржуазного міфу (“Міфологія”).
24. Готичний собор – модель середньовічного космосу
25. К. Гірц: критика розуміння культури як шарової системи та системи механізмів.
26. Р. Барт: основні положення текстологічного аналізу в роботі “S/Z” та культурологічне значення зрушень у розумінні літератури, письма.
27. Унікальність картини “Козак –Мамай”. Семантика твору. Його стилістичні характеристики.
28. Образ просвітницької культури у Т.-В. Адорно і М. Горкхаймера
29. Ю.Лотман: культурні типології як складові семіотичної поетики.
30. Геній Джотто. Передчуття засад ренесансного мистецтва.
31. К. Ясперс про специфіку сучасної духовної ситуації
32. Фрейд про культуру.
33. Еволюція скульптурної форми в творчості Мікеладжело
34. Проблема значення структурного аналізу міфу та соціальної структури суспільства К. Леві-Строса для сучасної культурології.
35. Архетипи колективного несвідомого.
36. Народна культура середньовіччя.
37. Дифузійні концепції культури в антропології (Загальна характеристика ідей).
38. Лаканівський психоаналіз і теорія культури
39. Художники венеціанського колоризму XVI.
40. Функціональна модель культури Б. Малиновського та Редкліфа-Брауна.

41. Семіотика Ч. С. Пірса і семіотика Ф. де Соссюра.
42. Особливості та пам'ятки українського бароко в Києві.
43. Антропологічна концепція культури Ф. Боаса.
44. Структуралізм і семіотика, їх співвідношення.
45. Українська парсуна XVII ст. Стилiстична характеристика
46. Антропологічна концепція культури Е. Сепіра.
47. Знак і значення у культурі.
48. Куртуазна субкультура у складі культури середніх віків.

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Атлас української мови: В 3 т. – Т.1. – К., 1984; – Т.2. – К., 1988; – Т.3. – К., 2001.
2. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. – К., 1991.
3. Бевзенко С. П. Українська діалектологія. – К., 1980.
4. Безпалько О. П., Бойчук М. К., Жовтобрюх М. А., Самійленко С. П., Тараненко І. Й. Історична граматики української мови / Вид. 2-ге. – К., 1987.
5. Вихованець І. Р. Граматики української мови. Синтаксис. – К., 1993.
6. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. – К., 1988.
7. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови. – К., 2004.
8. Жанри і стилі в історії української мови. – К., 1989.
9. Історія української мови: Лексика і фразеологія. – К., 1983.
10. Історія української мови: Морфологія. – К., 1978.
11. Історія української мови: Синтаксис. – К., 1983.
12. Історія української мови: Фонетика. – К., 1979.
13. Історія українського правопису XVI-XX ст. Хрестоматія. – К., 2004.
14. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. – К., 1976.
15. Півторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. – К., 2001.
16. Русанівський В. М. Історія української літературної мови. – К., 2001.
17. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови. – К., 1973.
18. Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика. – К., 1969.
19. Сучасна українська літературна мова: Лексика і фразеологія. – К., 1973.
20. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. – К., 1969.
21. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. – К., 1972.
22. Сучасна українська літературна мова: Стилiстика. – К., 1973.
23. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000; 2-ге видання – 2004.
24. Хрестоматія матеріалів з історії української літературної мови / Упор. П. Д. Тимошенко. – У 2 ч. – К., 1959, ч.1., 1961, ч.2.
25. Шевельов Ю. Історична фонологія української мови. – Харків, 2002.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати вступного іспиту з фаху за спеціальністю 034 «Культурологія» оцінюються за **100-бальною шкалою**.

Оцінювання усних відповідей абітурієнта на питання екзаменаційного білета за спеціальністю 034 «Культурологія» здійснюється за такими критеріями:

Сумарна кількість балів за усні відповіді на питання білета	Критерії оцінювання
91 – 100	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на всі 3 екзаменаційні питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
76 – 90	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді не менше ніж на 2 екзаменаційні питання або правильно, але недостатньо повно, відповів на всі 3 питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
50 – 75	Абітурієнт надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 49	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Абітурієнт вважається таким, що склав вступний іспит з фаху за спеціальністю 034 «Культурологія», якщо його оцінка за усні відповіді на питання екзаменаційного білету становить **50 – 100 балів**.

У випадку, якщо екзаменаційна оцінка є нижчою за 50 балів (**0 – 49 балів**), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору за спеціальністю 034 «Культурологія».